

Asia: VN/9996/2019

FOSSIILITTOMAN LIIKENTEEN TIEKARTTA - LUONNOS VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSEKSI KOTIMAAN LIIKENTEEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISESTÄ

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ensto Chago Oy:n lausunto

Aki Nevalainen

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto otsikon aiheesta. Lausuntonamme esitämme seuraavaa.

Kannusteilla kohti kestävää fossiilitonta liikennettä

Fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoitteena on puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta. Tavoite toteutuu parhaiten tiekartassa esitetyllä kattavalla keinovalikoimalla, jolla kannustetaan yksilöitä, yrityksiä ja julkista sektoria puhtaan teknologian käyttöön, hankintoihin ja investointeihin. On hyvä, että toimenpiteet painottuvat tieliikenteeseen, joka aiheuttaa valtaosan liikenteen päästöistä.

Kannatamme esitystä, jossa toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti tukiin ja kannusteisiin tavoitteena korvata fossiilisia polttoaineita, uudistaa ajoneuvokantaa ja parantaa liikennejärjestelmän energiatehokkuutta. Päätökset tulee tehdä kattavasti tarvittavien päästövähennysten aikaansaamiseksi.

Tehokkaimmillaan yrityksille ja yhteisöille kohdistetut kannustimet suuntaavat taloudellisia resursseja vähäpäästöisen teknologian kehittämiseen ja uuden liiketoiminnan investointeihin.

Liikenteen päästöttömyys- ja energiatehokkuuskehityksessä sähköllä on merkittävä asema jo kuluvalta vuosikymmenellä.

Tiekartan sähköautotavoite 700 000 sähköautoa liikenteessä vuonna 2030 saavutetaan määräaikaisten investointi- ja hankintakannusteiden lisäksi määrätietoisella ja läpinäkyvällä päästöperusteisella verotuksella. Yksilöiden, yritysten sekä julkisen sektorin hankintapäätökset ja investoinnit ratkaisevat lopulta sähköistyvän tieliikenteen päästövähennyskehityksen kohtalon.

Fossiilittoman liikenteen sähköistämisen keskeiset toimenpiteet:

Liikenteen sähköistämisen tavoitteena on päästöttömien kilometrien maksimointi energiatehokkaasti. Päästöttömät kilometrit tieliikenteessä maksimoidaan:

- A) Lisäämällä täyssähköisten ajoneuvojen määrää merkittävästi
- B) Mahdollistamalla lataus kotona, työpaikalla ja toimipisteissä
- C) Laajentamalla julkinen latausverkosto maan kattavaksi

Sähkö on kustannus- ja energiatehokkain liikenteen päästöjen vähentäjä.

Tieliikenteen fossiilittomuus näyttää yhä realistisemmalta viime vuosien vahvan sähköistymisen ansiosta. Sähkö on valikoitunut yhä vahvemmin teknologiseksi suunnannäyttäjäksi henkilöautoissa sekä kaupunkibusseissa.

Tiekartan tavoitteena on 700 000 sähköistä henkilöautoa, joista vähintään puolet tulisi olla täyssähköautoja. Tiekartan myötä sähkö on henkilöautoliikenteessä merkittävin päästöjen vähentäjä vuonna 2030. Tätä kehitystä vahvistaa sähköntuotannon muuttuminen yhä päästöttömämmäksi.

Sähköautotavoitteen toteutuminen nostaa sähköautojen osuuden noin 25 prosenttiin henkilöautokannasta vuonna 2030. Henkilöautoliikenteen suoritteen arvioidaan nousevan noin 45 miljardiin, josta sähköisiä päästöttömiä kilometrejä olisi noin 11 miljardia. Sähköajon osuuden kasvattaminen täyssähköpainotteisesti on n. 4 TWh:n arvoinen energiansäästöpaketti henkilöautoliikenteessä vuonna 2030.

Sähkö on liikenteen energialähteistä ainoa, joka vähentää päästöjä ja liikenteen kokonaisenergiankulutusta samanaikaisesti.

Uusiutuvan sähkön päästöttömyys ja sähköisten ratkaisujen erinomainen energiatehokkuus ovat vahva ja kestävä perusta koko tieliikenteelle. Päästöttömän sähkön osuus Suomessa tuotetusta sähköstä on yli 80%, nousten lähelle 100% energiateollisuuden investointien ja hiilestä luopumisen seurauksena. Päästötön energia on ylivoimaisesti energiatehokkainta hyödyntää tieliikenteessä ensisijaisesti täyssähköisillä ratkaisuilla.

Tiekartan 700 000 sähköauton tavoitteesta täyssähköautojen yli 50 %:n osuus on haastava mutta perusteltu tavoite vuodelle 2030. Haastavalta vaikuttavan täyssähköautotavoitteen saavuttamiseen tarvitaan hankintoihin ja investointeihin kannustava lähestymistapa.

Sähköinen liikenne on yhä vahvempi talousveturi

Vaihtoehtoisten käyttövoimien globaali kasvu on suomalaiselle teknologia-alalle merkittävä liiketoimintamahdollisuus. Päästövähennysten lisäksi voimme nauttia positiivisista vaikutuksista vientiin, työllisyyteen ja innovaatioihin. Pitkään jatkunut ja edelleen voimistuva liikenteen globaali sähköistymistrendi näkyy positiivisena tekijänä taloudellisessa vaikutusarviossa.

Latausasemien suunnittelu ja valmistus, latausinfra rakentaminen, latauspalveluliiketoiminta, erilaiset huolto- ja ylläpitotoiminnot, energialiiketoiminta, liikkumisen palvelut sekä autokauppa kasvavat liikenteen sähköistymisen tahdissa digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen.

Tiekartan toimenpiteet edistävät merkittävästi yritysvetoisia kestävästä liikkumisesta, uusiutuvan energian, älykkään sähköverkon sekä digitalisaation hankkeita vieden Suomea kohti päästöttömän liikkumisen osaamisen kärkeä.

Päästöttömät ajoneuvot ratkaisevassa roolissa

Päästövähennykset on mahdollista toteuttaa kestävästi uudistamalla ajoneuvokantaa päästöttömäksi.

Johtavat ajoneuvovalmistajat ovat ottaneet päästövähennykset kehityksen johtavaksi tavoitteeksi ja nostaneet päästöttömät ajoneuvot mallitarjonnan kärkeen. Vuonna 2021 ennustetaan lanseerattavan n. 130 uutta sähköautomallia.

Päästöstandardeilla vaikutetaan tehokkaasti päästöttömien autojen saatavuuteen ja tarjontaan EU-tasolla. Johdonmukaisesti alenevaan suuntaan kehittyvät ja toimijoille ennustettavat puhtaampaan teknologiaan kannustavat päästönormit takaavat hyvän kehityksen jatkumisen. Päästöttömien autojen saatavuus Suomessa varmistetaan kilpailukykyisillä kannusteilla eurooppalaisen kysynnän kasvaessa.

Nykyinen päästönormisto on tehokkaasti ohjannut sähköautojen yleistymiseen ja energiatehokkuuden merkittävään lisääntymiseen liikenteessä. Hyvin toimivan kriteeristön ja laajasti uuden teollisen investointitoiminnan pohjana olevan normiston horjuttaminen ei ole viisasta. Ennustettavuuden katoaminen aiheuttaisi ennakoimattoman häiriötilan yritysten toimintaympäristöön.

Täyssähköautojen osuuden nostaminen yli 50 prosenttiin tavoitteen mukaisesta 700 000 sähköautosta edellyttää hankintatuen soveltamisalueen laajentamista ja tason korottamista määräaikaisesti. Tuen laajentaminen koskemaan kaikkia käyttäjiä omistussuhteesta riippumatta on välttämätöntä. Täyssähköisten pakettiautojen hankintaan tarvitaan vastaava kannustin.

Täyssähköautojen uusrekisteröintiä tukevat toimet vahvistavat kannan nopeaa kasvua vahvistaen pienellä viiveellä päästöttömien vaihtoautojen markkinaa. Työsuhdeautoilu on kustannustehokkain ja nopein keino edistää päästöttömien vaihtoautojen markkinan kasvua. Päästöttömien edullisten käytettyjen autojen tarjonnan kasvu saa yhä useamman auton ostajan valitsemaan täyssähköauton.

Täyssähköautojen tarjonnan kasvaessa myös pienemmissä kokoluokissa lähivuosina kannusteet mahdollistavat hankinnan yhä useammalle. Täyssähköauton hankintatuen käyttö romutuspalkkiokampanjoiden yhteydessä madaltaa kynnystä siirtyä sähköautoon.

Kattava latausinfra maksimoi päästöttömät kilometrit

Henkilöautojen latausverkosto laajentuu parhaiten tarvetta vastaavasti. Yhä useamman perheen ja työntekijän siirtyessä sähköautoiluun kasvaa tarve toimivalle koti- ja työpaikkalataukselle sekä koko maan kattavalle julkiselle latausverkostolle.

Ilman riittäviä latausmahdollisuuksia uhkaavat arjen päästöttömät kilometrit jäädä toteutumatta.

Latausinfra rakennetaan pitkää käyttöikää ajatellen ja on tärkeää varautua latauspisteiden lisäämiseen kiinteistöverkoissa, jakeluverkoissa ja valtakunnallisesti. Oikealla mitoituksella, kaapeloinnilla ja laitevalinnoilla varmistetaan latausratkaisujen sopivuus kasvavan täyssähköautokannan tarpeisiin myös alkuinvestointien jälkeen. Järkevästi toteutettu latausratkaisu kasvaa tarpeiden mukaisesti.

Latausinfraan rakentamisessa on järkevää käyttää kattavasti täyssähköautoilun kannalta latausinfraan suoraan teknisten eritelmien ja eurooppalaisen pistokestandardin mukaisia latauspistokkeita. Käyttämällä varsinaisia sähköautolataukseen suunniteltuja pistokkeita varmistetaan latauksen turvallisuus ja laaja yhteensopivuus.

Latausinfraan toteutuksessa tulee suosia älykkään latauksen mahdollistavia ratkaisuja, joilla turvataan latauspisteiden ja sähköenergiajärjestelmän yhteen toimivuus pitkälle tulevaisuuteen.

Vaihtoehtoisia liikenteen energialähteitä käyttävien ajoneuvojen infraan rakentamisen tuet ja kannusteet tulee suhteuttaa käyttövoimakohtaisiin ajoneuvokannan kasvutavoitteisiin ja saavutettavissa oleviin päästövähennyksiin käyttövoimakohtaisesti. Resurssiallokoinnin ja kannusteiden tason tulee vastata sähköisen ajoneuvokannan kasvua ja päästövähennyspotentiaalia mahdollisimman suuren päästövähennyksen aikaansaamiseksi.

Painopiste koti- ja työpaikkalatauksessa

Taloyhtiöiden ja työpaikkojen kannustaminen latauspisteiden ja -valmiuksien rakentamiseen on välttämätöntä.

Vuoden 2020 EU:n elvytysrahan suuntaaminen korotettuna latauspistevalmiuden rakentamiseen taloyhtiöissä lisäsi latauspisteinvestointeja merkittävästi vuonna 2020. Tuen jatkamisella ja korottamisella on liikenteen sähköistymiselle olennainen merkitys. Erittäin onnistuneeksi ja tarpeelliseksi osoittautuneesta ARA:n latausavustuksesta saatujen kokemusten perusteella on avustus tarpeen laajentaa kattamaan myös nykyisen rajauksen takia tuen ulkopuolelle jääneet tahot.

Työpaikoille suunnattu ARA-latausavustuksen kaltainen hyvin sujuva latauslain velvoitteen ylittävää latauspisteiden rakentamista edistävä tuki olisi merkittävä parannus sähköisen latausinfrastruktuurin laajentamisen näkökulmasta.

Täyssähköautokannan akkukoot ja lataustehot ovat kasvussa ja uusimmissa autoissa onkin siirrytty 11kW tehoiseen 3-vaihelataukseen. Täyssähköautojen sujuvan käytön mahdollistamiseksi myös latausratkaisut tulee mitoittaa riittäviksi ja siksi olisi perusteltua suunnata latausavustus pääosin varsinaista sähköauton latauspistoketta käyttäviin ratkaisuihin.

Julkisen latausverkoston joustava markkinalähtöinen rakentamisprosessi

Julkisen latausverkoston kehitys on pääosin yritysten ja yhteisöjen kestävä kehityksen liiketoimintainvestointien varassa. Markkinalähtöistä tarvetta vastaava investointitahti ja rakentamisprosessin sujuvuus ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Taloudellisesti kestävä julkisen latausinfraan rakentaminen perustuu liiketoimintalähtöiseen latauspisteiden sijoittamiseen.

Julkisten latauspisteinvestointien tuki on tarpeen tiekartan tavoitteen mukaiseen yli 350 000 täyssähköautoon nousevan autokannan palvelutason säilyttämiseksi. Latausinfraan investointien tukemisessa tulee huomioida maan kattavan pikalatausverkoston lisäksi arjen sähköautoilun tarpeet asutuskeskuksissa.

Aki Nevalainen

Ensto Chago Oy

Nevalainen Aki
Ensto Chago Oy